Rijswijk

ons kenmerk 26.148887
Portefeuillehouder W.J.M. van Damme
J.J. Finke

Beleidsthema
Energie

De Raad

Doel raadsinformatiebrief
Informeren door college

Betreft Ontwikkelingen prioritering netcongestie

Datum

Inleiding

In de raadsinformatiebrief ‘beleidsregels prioriteringskader transportcapaciteit woningbouw en onderwijshuisvesting’ van 28 augustus jl. (RIB 26 065) en tijdens het forum stad van 15 september informeerden wij over het besluit van het college om de beleidsregels aanvraag prioriteit transportcapaciteit woningbouw- en onderwijshuisvestingsprojecten vast te stellen. Wij hebben daarbij aangegeven u op de hoogte te houden van ontwikkelingen.

Kern informatie

Als gevolg van netcongestie worden aanvragen voor nieuwe aansluitingen en aanvragen voor verzwaring van aansluitingen op een wachtlijst van de netbeheerder geplaatst.
Sinds 1 juli 2026 is de landelijke werkwijze veranderd waardoor de impact van netcongestie breder in de stad wordt gevoeld. Tot 1 juli 2026 stonden alleen klanten met een grootverbruik aansluiting, zoals industrie en grote bedrijven op de wachtlijst. Voor kleinverbruik, zoals woningen en MKB werd ruimte gereserveerd, waardoor aanvragen hiervoor niet op een wachtlijst kwamen te staan. Sinds 1 juli 2026 is dit veranderd en behandelen de netbeheerders alle aanvragen (zowel groot- als kleinverbruik) op grond van het prioriteringskader van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Hierover hebben wij u op 4 maart 2026 via RIB 26026 ‘Gewijzigd maatschappelijk prioriteringskader elektriciteitsnet ACM’ geïnformeerd.
Het ACM-prioriteringskader geeft maatschappelijke en vitale functies voorrang binnen de schaarse ruimte op het elektriciteitsnet en rangschikt aanvragen op de wachtlijst op basis van maatschappelijk belang:

1. Congestieverzachters
2. Veiligheid
3. Basisbehoeften

Functies die niet binnen de hierboven genoemde categorieën van het prioriteringskader vallen, zoals aansluitingen voor bedrijven, winkels, sportvoorzieningen en publieke laadpalen, krijgen geen prioriteit en worden onderaan de wachtlijst geplaatst.

Woningbouw en onderwijshuisvesting

Tussen 1 juli 2026 en 1 januari 2027 wordt de ruimte die tot nu toe gereserveerd werd voor kleinverbruikers stapsgewijs verdeeld onder klanten met prioriteit op de wachtlijst, op de volgorde neergelegd in het prioriteringskader. Concreet betekent dit dat congestieverzachters, zoals bijvoorbeeld een batterij, en vitale functies, zoals ziekenhuizen, drinkwaterbedrijven en brandweerkazernes, voorrang krijgen bij een nieuwe of zwaardere stroomaansluiting. Daarna zijn woningbouw en onderwijshuisvesting aan de beurt. Functies zonder maatschappelijke prioriteit, zoals de meeste bedrijven, worden aangesloten als er na 1 januari 2027 nog capaciteit over is. Het is zeer goed mogelijk dat er initiatieven

komen die geen tijdige stroomaansluiting kunnen gaan krijgen. Om de overgang te verzachten voor woningbouw en onderwijshuisvesting zijn landelijk twee maatregelen genomen: ‘Onderhanden werk’ en ‘Eerder aanvragen’.

Maatregel 1 ‘Onderhanden werk’ voor woningbouw

Netbeheerders hebben afgesproken dat reeds lopende woningbouwprojecten die voldoende concreet zijn en voor 1 april 2029 starten met de bouw (aangeduid als ‘Onderhanden werk’) zekerheid krijgen over transportcapaciteit, mits hiervoor voldoende netcapaciteit beschikbaar is. Projectontwikkelaars konden hier zelfstandig contact over opnemen met Stedin. Als gemeente hadden en hebben wij hierin geen rol. Stedin heeft op 9 juni 2026 de eerste ‘Onderhanden werk’ lijst bekendgemaakt. Deze woningprojecten zijn zeker van een aansluiting. Stedin heeft projectontwikkelaars tot 1 juli 2026 de gelegenheid gegeven hier nog projecten aan toe te voegen (mits de start van de bouw voor 1 april 2029 plaatsvindt).
Op woensdag 7 oktober heeft Stedin projectontwikkelaars geïnformeerd over hun aanvraag voor de lijst onderhanden werken. Een aantal woningbouwprojecten uit Rijswijk is niet opgenomen op de definitieve lijst. Dit kan het gebrek aan capaciteit op het betreffende station zijn of het niet voldoen aan de criteria. De projectontwikkelaars en woningcorporaties zijn hier door Stedin over geïnformeerd.

De projecten die wel voldoen aan de criteria van onderhandenwerken maar waar geen capaciteit voor beschikbaar is op het betreffende elektriciteitsstation zijn te vinden in bijlage “OHW goedgekeurd geen transportvermogen”. Deze projecten komen op de wachtlijst met prioriteit categorie 3 Basisbehoeften. Op dit moment is duidelijk dat er onvoldoende capaciteit is op een van de verdeelstation voor Rijswijk. Dit treft in ieder geval een gedeelte van de gebiedsontwikkeling Te Werve Oost en de ontwikkeling aan de Geestbrugkade. Voor laatstgenoemde ontwikkeling ligt op korte termijn het gebiedspaspoort ter vaststelling voor in uw raad. Omdat dit een kaderstellend stuk voor de lange termijn ontwikkeling van deze locatie is, hoeft netcongestie dit besluit niet in de weg te staan. Stedin is inmiddels ook in gesprek met de betrokken projectontwikkelaars om te kijken naar mogelijkheden en oplossingen. Dit volgen wij nauwlettend en mochten hier ontwikkelingen zijn dan zullen wij die zo spoedig mogelijk met u delen.

De projecten die niet voldoen aan de criteria voor onderhanden werken zijn te vinden in bijlage “OHW afgewezen”.

Maatregel 2: ‘Eerder aanvragen’ voor woningbouw en onderwijs

Zoals toegelicht in RIB 26 065 van 28 augustus hebben gemeenten vanaf 1 oktober 2026 de mogelijkheid om aanvragen voor transportcapaciteit voor woningbouw- en onderwijsplannen in te dienen volgens de werkwijze ‘Eerder aanvragen’. Deze werkwijze maakt het mogelijk dat gemeenten eerder in het planproces en zonder huisnummerbesluit, tot maximaal 10 jaar vooruit, transportcapaciteit kunnen aanvragen voor woningbouw- en onderwijsprojecten waarvan de locatie bekend is. Dit is een nieuwe rol voor gemeenten waarvoor wij beleidsregels hebben opgesteld.
Op basis van de criteria in de beleidsregel ‘Prioritering transportcapaciteit woningbouw en onderwijshuisvesting’ zijn 41 aanvragen bij de gemeente ingediend en getoetst. Een vijftal voldeed niet aan de gestelde criteria en één aanvraag was dubbel ingediend.
Na sluiting van de aanvraagdatum is nog één aanvraag binnengekomen. Deze zal als eerstvolgende na indiening van de geprioriteerde lijst worden ingediend.

De eerste capaciteitsaanvragen zijn op 1 oktober ingediend bij mijnaansluitingen.nl en zijn stapsgewijs tot 23 oktober ingediend. Deze aanvragen moeten voor 31 december door de gemeente worden aangevuld met een aanvraag transportcapaciteit. Op dit moment worden de aanvragen door Stedin beoordeeld en is er nog geen duidelijkheid over mogelijke toekenningen van een plek op de wachtlijst. Overigens geeft plek op de wachtlijst geen zekerheid over het moment dat een project van stroom kan worden voorzien. Het geeft enkel aan dat er op dit moment nog geen mogelijkheden zijn. Stedin verwacht in de loop van 2027 aan te kunnen geven voor welke projecten in ieder geval aansluitmogelijkheden zijn.
Het blijft voor projectontwikkelaars ook na 23 oktober mogelijk om een ‘eerder aanvragen’ bij de gemeente te doen voor projecten tot 2036. Deze projecten worden op datum van indiening bij mijnaansluitingen.nl geplaatst op de wachtlijst.
Het kan voorkomen dat een project niet voldoet aan de criteria voor de lijst Onderhanden werken van Stedin maar wel voldoet voor de aanvraag ‘eerder aanvragen’.

Financiële consequenties

Voor de aanvragen gedaan volgens de werkwijze ‘eerder aanvragen’ geldt een aanbetalingsverplichting voor de gemeente. De gemeente kan deze kosten verhalen bij de projectontwikkelaars.
Als gemeente hebben wij de projectontwikkelaars bij het doen van hun aanvraag ‘eerder aanvragen’ een verklaring laten tekenen om zoveel mogelijk zekerheid te hebben dat de ontwikkelaars ook tijdig de kosten aan ons vergoeden.

Over deze aanbetaling heeft de VNG gesprekken gevoerd met het rijk en vanuit het rijk zijn 3 toezeggingen gedaan:

1. Er komt een alternatief voor het huidige aanbetalingssysteem
2. Facturering mag worden uitgesteld tot 1 oktober 2027
3. Gemeenten kunnen aanvraag tot 1 oktober 2027 kosteloos annuleren.

Daarnaast heeft het rijk een budget van €5 miljoen beschikbaar gesteld om gemeenten te helpen. Deze voorziening zal de komende periode worden vormgegeven.

Vervolg

De ontwikkelingen volgen zich snel op. Zodra er meer duidelijkheid is over de aangevraagde capaciteit via ‘eerder aanvragen’ of er meer bekend is over de projecten Onderhanden werk die nu geen capaciteit krijgen, zullen wij u verder informeren. Wij verwachten rond januari door Stedin geïnformeerd te worden over hoe de ‘eerder aanvragen’ op de wachtlijst zijn geplaatst.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
P.M. Schuit	H. Sahin

Bijlage(n):

1. Woningbouwprojecten Zuid-Holland OHW goedgekeurd – geen capaciteit toegekend
2. Woningbouwprojecten Zuid-Holland OHW afgewezen
3. Woningbouwprojecten Zuid-Holland OHW toegekend
4. Projecten geplaatst op de indieningslijst “eerder aanvragen”
5. Aanvragen “eerder aanvragen” buiten behandeling gesteld